

HANDLEIDING LEERKRACHT
KIJKEN DOOR
DE OGEN VAN
EEN KONIJN

Konijn

Verantwoording

Deze leskist is ontwikkeld voor het Dierenwelzijnscentrum Limburg, en is te gebruiken binnen het Centrum of binnen een basisschool. De les is ontwikkeld in samenwerking met HAS Den Bosch, Citaverde Heerlen en Horst, en Fontys PABO Limburg. De definitieve uitwerking van de les en het ontwerp van de leskist zijn gemaakt door Renée Fincken.

Voor u begint

'Kijken door de ogen van een konijn' is ontworpen om kinderen te leren hoe een konijn de wereld ziet. Om het welzijn van konijnen als huisdier te verbeteren is het van belang dat kinderen leren hoe een konijn de wereld ziet. Tijdens deze les ontdekken de kinderen welke verschillen er zijn tussen tamme en wilde konijnen. Ze zullen erachter komen dat een tam konijn veel minder vrijheid heeft dan een wild konijn. Ook zullen ze zien dat konijnen eigenlijk in groepen leven.

Door te werken met deze leskist, werkt u met de kinderen aan kerndoel 40 en kerndoel 41, ze leren dat dieren water, voedsel en beschutting nodig hebben.

Verder biedt deze leskist de mogelijkheid te werken met de acht meervoudige intelligenties van Howard Gardner. In bijlage 1 zijn de uitwerkingen van de acht meervoudige intelligenties te vinden.

In deze handleiding vindt u de lesdoelen, tijdsduur en het draaiboek van de les.

Op veel punten is de les aan te passen aan de wensen en mogelijkheden van de groepsleerkracht, en de talenten van de leerlingen. Natuurlijk is de les naar eigen inzicht verder aan te passen of uit te breiden.

Doelstellingen les

Kinderen in een leeftijdscategorie van 6 t/m 8 jaar (groep 3) ervan bewust maken hoe een konijn de leefomgeving ervaart. De kinderen ontdekken welke verschillen er zijn tussen tamme en wilde konijnen. Ook kunnen de leerlingen aan het eind van deze les in eigen woorden vertellen of ze liever een tam of een wild konijn willen zijn.

Kerndoelen voor het basisonderwijs voor Oriëntatie op jezelf en de wereld:

Kerndoel 40

De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.

Kerndoel 41

De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.

Doelgroep

De les is bedoeld voor kinderen van groep 3. De les kan gebruikt worden voor basisscholen (ook speciaal onderwijs), scoutinggroepen, verjaardagsfeesten en dergelijke. De groepsgrootte kan variëren. Het is aan te bevelen om maximaal dertig kinderen gelijktijdig les te geven.

Tijdsduur

Het is aan te bevelen om voor een les een tijdsplanning te maken. Deze is afhankelijk van de groep, maar ook door de lengte van de filmstukjes. De les zal ongeveer 1 uur in beslag nemen.

Inhoud leskist 'Kijken door de ogen van een konijn'

- Docentenhandleiding
- Werkboekjes
- Werkblad wilde en tamme konijnen
- DVD powerpoint

Benodigdheden les

- Computer en een beamer waarmee de powerpointpresentatie kan worden getoond.
- Verschillende soorten voer in bakjes om te voelen (hooi, stro, gemengd voer, snoepjes, zoutsteen, takjes etc.)
- Zakjes met puzzelstukjes
- Potloden/pennen/ kleurpotloden/ stiften
- A3-vellen
- Plakkaatverf

Draaiboek les

Inleiding

De leerkracht vertelt dat de kinderen vandaag een heleboel gaan leren over een dier, maar over welk dier? U laat de leerlingen verschillende zakjes zien. In elk zakje zitten puzzelstukjes. Op deze manier worden de leerlingen meteen gemotiveerd. Ieder groepje krijgt één zakje en de kinderen in het groepje proberen samen de (konijnen-) puzzel te maken. Het groepje dat als eerste de puzzel klaar heeft steekt zijn vinger op. Uiteindelijk zullen alle groepjes de konijnenpuzzel in een mum van tijd in elkaar hebben gezet. U bespreekt met de kinderen welk dier ze zien. Vervolgens stelt u de vraag welke kinderen thuis een konijn hebben.

Kern

Vervolgens laat u de powerpointpresentatie zien over wilde en tamme konijnen. Deze powerpointpresentatie laat de kinderen zien welke verschillen er zijn tussen tamme konijnen en konijnen in het wild. Telkens leest u de tekst op die bij de plaatjes hoort. Bij de tweede dia verteld u dat wilde konijnen in groepen leven. Dia 3 laat zien dat tamme konijnen meestal alleen leven en soms samen met een ander konijn. Bij dia 4 laat u de leerlingen weten dat wilde konijnen meestal met elkaar spelen. Tamme konijnen spelen met speelgoed (dia 5). Bij dia 6 stelt u de volgende vraag: 'Wat eten wilde konijnen?' Bij de volgende dia zien de kinderen een afbeelding van knollen. Daarna komt een afbeelding van gras aan bod. De dia hierna laat een foto van een graanveld zien. Bij dia 10 wordt de volgende vraag gesteld: 'Wat eten tamme konijnen?' Tamme konijnen eten onder andere hooi, stro, brokjes, groente en konijnensnoepjes (plaatjes van voedsel worden bij dia 11 t/m 14 getoond). Tamme konijnen drinken water uit drinkflessen (dia 15). Ten slotte wordt bij dia 16 de volgende vraag gesteld: 'Zou jij liever een tam of een wild konijn willen zijn?' Deze activerende vraag zet de leerlingen aan het denken. Het is de bedoeling dat de leerlingen een minuutje denktijd krijgen. Ze bedenken welk konijn ze het liefst willen zijn en waarom. Vervolgens wijst u een plek aan waar alle kinderen die het liefst een wild konijn willen gaan staan. De kinderen die liever een tam konijn zijn gaan gezamenlijk op een andere plek in het klaslokaal staan. Vervolgens laat u enkele leerlingen vertellen waarom ze het liefst een wild konijn willen zijn. Daarna vraagt u waarom een aantal kinderen het liefst een tam konijn wil zijn.

Verwerkingsopdrachten

Vervolgens krijgen alle leerlingen een werkblad met tien plaatjes erop (zie werkblad tamme en wilde konijnen). Vijf plaatjes horen bij het tamme konijn en vijf plaatjes horen bij het wilde konijn. De kinderen knippen de plaatjes uit en plakken deze op een gekleurd a-4'tje.

Daarna gaan de kinderen in groepjes aan de slag met het maken van een groot konijnenschilderij. Elk groepje maakt een ander schilderij. Allereerst wordt er door de kinderen een schets gemaakt, na goedkeuring door de leerkracht kunnen de leerlingen pas gaan verven. Groepje 1 schildert bijvoorbeeld een groep wilde konijnen in een groot weiland. Groepje 2 schildert een tam konijn dat in zijn hok zit. De kinderen van groepje 3 maken een schilderij waarop bijvoorbeeld twee wilde konijnen in een veld worden afgebeeld. Het vierde groepje maakt een schilderij van een tam konijn dat met speelgoed speelt. Groepje 5 schildert bijvoorbeeld een wild konijn in zijn hol, enzovoort.

Afsluiting

Tot slot krijgen de kinderen nog een werkboekje uitgedeeld. Dit kan ter plekke ingevuld worden, maar kan ook thuis of op school behandeld worden.

Als afsluiting is het belangrijk dat de begeleider toetst of het doel van de les bereikt is. Wat was nieuw voor ze en wisten ze nog niet? De belangrijkste informatie wordt nog eens samengevat.

Bijlage 1: Meervoudige intelligentie

Er zijn acht intelligenties. Deze houden het volgende in:

Verbaal-linguïstische intelligentie (woordslim):

gaat over het gebruik van gesproken en geschreven taal; een sterke gevoeligheid voor de betekenis van woorden en een grote vaardigheid om daarmee om te gaan. Het gaat om het uitdrukking geven aan gevoelens en denkbeelden en het oproepen van gevoelens en denkbeelden. Het is de intelligentie van de journalist, de verhalenverteller, de dichter en de advocaat.

Logisch-mathematische intelligentie (denkslim):

verwijst naar de intelligentie met cijfers, de logica en het analyserend oplossingsvermogen. Het gaat vaak om mensen die in abstracties denken, die modelmatig te werk gaan en die op zoek zijn naar verklaringen oplossingen. Het is de intelligentie van de wetenschapper, de accountant en de computerprogrammeur.

Visueel-ruimtelijke intelligentie (beeldslim):

gaat over het denken in beelden, schema's, plaatjes. Het gaat om het vermogen om de verschillende aspecten van de visueel-ruimtelijke wereld waar te nemen, te vervormen en te herscheppen. Het is het werkterrein van architecten, fotografen, kunstenaars, piloten en werktuigbouwkundig ingenieurs.

Muzikale intelligentie (muziekslim):

het vermogen om maat, ritme, expressie en melodie waar te nemen, te waarderen en eventueel te produceren. Je kunt spreken van muzikale intelligentie bij ieder individu met een goed oor voor muziek, die op toon kan zingen, die tijd reserveert voor muziek en luistert naar verschillende muzieksoorten met een zeker inzicht.

Lichaams-kinestetische (lichaamslim):

bevat zowel de intelligentie van het lichaam als de bewegings-intelligentie. Het is het talent om de lichaamsbewegingen te controleren en ook het vermogen vaardig om te gaan met voorwerpen. Sporters, ambachtslieden, monteurs en chirurgen bezitten deze vermogens in hoge mate.

Naturalistisch-ecologische intelligentie (natuurslim):

vaardigheden die iets te maken hebben met wat we in Nederland 'het milieu' noemen: zowel de betrokkenheid op flora en fauna, als ook het kunnen leggen van grotere, ecologische verbanden. Dat hoeft niet allemaal op academisch niveau: de weersvoorspellers, de vissers die aan de lucht en de zee kunnen zien waar de vis te vinden is, de boer die weet wat er met zijn vee aan de hand is; ook dat zijn voorbeelden van naturalistisch-ecologische intelligentie.

Interpersoonlijke intelligentie (mensslim):

het vermogen met andere mensen te werken en hen te begrijpen. Het gaat hier om het kunnen waarnemen en reageren op de stemmingen, temperamenten, bedoelingen en wensen van anderen. Iemand met een grote interpersoonlijke intelligentie kan erg toegewijd en sociaal zijn zoals Mahatma Gandhi, maar ook manipulatief en listig als Machiavelli. Wat ze gemeen hebben is het vermogen in de huid van een ander te kruipen en de wereld te bekijken vanuit het perspectief van dat individu. Op die manier kunnen het prachtige netwerkers, onderhandelaars en onderwijzers zijn.

Intrapersoonlijke intelligentie (zelfslim):

iemand die hier sterk in is, heeft makkelijk toegang tot zijn gevoelens, kan onderscheid maken tussen verschillende innerlijke emoties en gebruikt zijn zelfbegrip als uitgangspunt voor zijn leven. Voorbeelden van individuen die op deze manier intelligent zijn: therapeuten, theologen en zakenmensen met een eigen bedrijf. Ze kunnen erg introspectief en meditatief zijn. Ze kunnen behoorlijk onafhankelijk zijn, hogelijk doelgericht in het leven staan en een intense zelfdiscipline hebben. Ze werken liever alleen dan met anderen.

(Uit: Studeren met dyslexie: informatie, praktische aanpak, noodzakelijke ontwikkelingen. Nel Hofmeester.)